

законодавства України про громадянство) Закону України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 року, за № 2235-III, дублюється конституційні положення: «Законодавство України про громадянство ґрунтується на таких принципах: ... 4) визнання права громадянина України на зміну громадянства» [4].

На наш погляд, у спеціальному законі про громадянство, зокрема у положеннях про «принципи законодавства про громадянство», не слід дублювати, що визнається те чи інше конституційне суб'єктивне право фізичної особи вже як і законодавчий принцип. Варто у розділі «принципи законодавства про громадянство» національного закону про громадянство, відповідне конституційне суб'єктивне право фізичної особи «трансформувати» у правовий «принцип громадянства».

Відтак нами, на рівні Закону України «Про громадянство України», пропонується наступна нова редакція принципу «визнання права громадянина України на зміну громадянства» такого змісту – можливості зміни громадянства України на підставах та у порядку, що передбачені цим Законом.

На наш погляд, це дослідження буде корисним під час підготовки законопроектів нормативного врегулювання суспільних відносин у сфері громадянства.

#### **Список використаних джерел:**

1. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. 141 с.
2. *Загальна декларація прав людини* від 10.12.1948 р. // Офіційний вісник України від 15.12.2008 р., 2008 р., № 93, стор. 89, стаття 3103.
3. *Європейська конвенція про громадянство* ETS N 166 від 06.11.1997 року. Офіційний вісник України від 02.08.2010 р., 2010 р., № 56, / № 41, 2006, ст. 2720 /, стор. 59, стаття 1917.
4. Про громадянство України : Закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

### **РЕФОРМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ЛІКВІДАЦІЯ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ**

**Когут Є. О.**, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2 курсу Навчально-наукового інституту № 3, Національної академії внутрішніх справ

**Науковий керівник:** професор кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Хальота А.І.**

Запорукою будь-якої успішної країни є її демократичний підхід до організації політичної влади, державного устрою та правління, тож запровадження децентралізаційних процесів стало невід'ємним елементом Української держави у реорганізації сфери місцевого самоврядування на шляху до євроінтеграції. Активна державна політика розпочалась із запровадженням реформи місцевого самоврядування 2014 року і спирається вона виключно на

інтереси жителів територіальних громад і передбачає децентралізацію влади – тобто передачу від органів виконавчої влади місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів та відповідальності включно. Європейська хартія вольностей надала законодавче підґрунтя для докорінної зміни системи влади та її територіальної основи.

Важливу роль у системі органів виконавчої влади відіграють місцеві державні адміністрації, які відповідно до ч.1 ст.118 Конституції України і ст. 1 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. здійснюють виконавчу владу в областях, районах, містах Києві і Севастополі. МДА – це система обласних (ОДА) і районних державних адміністрації (РДА), які згідно з Конституцією та законами України, здійснюють виконавчу владу у відповідних адміністративно-територіальних одиницях, а також реалізують повноваження, делеговані їм відповідними місцевими радами. [1, ст.1- 5]

З ухваленням Урядом України 1 квітня 2014 року Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні розпочався процес ліквідації МДА та реформування місцевого самоврядування на засадах децентралізації та субсидіарності. На сьогодні, реформування має на меті трансформацію громадівської теорії на реальну практику самоврядування в Україні та вирішення питань місцевого значення, які через централізаційну політику держави не виконувались у повному обсязі. [2. ст.1]

Законопроект «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації)» (реєстр. № 2217а) передбачено, що розмежування в системі органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів різних рівнів повинно відповідати принципам, які закріплені у Європейській хартії вольностей. Відповідно до змісту положень зазначеного законопроекту № 2217а, органи місцевого самоврядування, в межах визначених законом, мають право вільно вирішувати будь-яке питання, яке перебуває або не вилучено зі сфери їх компетенції чи вирішення якого не було доручено жодному іншому органу. Тож, публічні повноваження здійснюються безпосередньо тим органом, який має прямий контакт із громадянином. Отже, беручи до уваги всю вищезазначену інформацію, згідно із законопроектом № 2217а із Основного Закону України має бути вилучено положення про місцеві державні адміністрації, а саме ст. 118, 119, та, відповідно, ліквідовано інститут голів місцевих державних адміністрацій, повноваження яких будуть повністю передані територіальній громаді. Разом із тим децентралізація не означає послаблення центральної влади у сфері оборони, зовнішньої політики, національної безпеки, забезпечення прав і свобод, для цього буде утворено інститут префектів, який буде виконувати нагляд за додержанням Конституції і законів України органами місцевого самоврядування.

Важливим етапом на шляху до децентралізації стали закон України «Про засади державної регіональної політики» та «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Метою першого закону є створення умов для збалансованого, динамічного розвитку регіонів та України в цілому, забезпечення економічної та соціальної єдності, зальне підвищення рівня життя населення. Другий закон стимулював реформу місцевого самоврядування на найнижчому рівні та сприяв об'єднанню територіальних громад для посилення

їх повноважень на місцях і саме із часу започаткування процесу добровільного об'єднання громадян в Україні можна стверджувати про успіхи в реформі місцевого самоврядування. Так, станом на червень 2016 року в Україні створено 172 ОТГ, в які об'єднано 794 сільських, селищних і міських рад. Із 2016 року Державним бюджетом передбачена суттєва підтримка місцевому самоврядуванню із яких 3 млрд грн. із Державного фонду регіонального розвитку, 1 млрд грн. – субвенція, яка спрямована на розвиток інфраструктури та субвенція на заходи соціально-економічного розвитку окремих територій – 1.94 млрд грн. [3. с.5]

Отже, ліквідація місцевих державних адміністрацій є невідворотним процесом на шляху до децентралізації, адже очевидно, що успіх реформи місцевого самоврядування в Україні залежить від об'єднання та координації зусиль органів державної влади і органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та інститутів громадянського суспільства, міжнародних організацій та програм. Насамперед, варто акцентувати увагу на діяльності Міністерства розвитку громад та територій, асоціації органів місцевого самоврядування та підтримці Ради Європи, ЄС, ООН, а також інших держав-партнерів України. Успіх реформи залежить від рівня підготовки службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування, а також інших вузько профільних інститутів. Дуже важливо продовжувати користуватися міжнародними ґрунтовними напрацюваннями у сфері самоврядування, підвищувати рівень кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування та усіх активних учасників реформування на загальних засадах децентралізації.

#### **Список використаних джерел:**

1. Конституція України зі змінами та доповненнями станом на 2 січня 2019 р.
2. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. 1999. №20. ст. 190.
3. Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : від 1 квітня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 333-р.
4. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лютого 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. 2015. №13. ст.91.
5. Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади): від 31 серпня 2015 р. (реєстр. №2217а) // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 2217а.
6. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5 лютого 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. 2015. №13. ст. 90.
7. Загальна теорія права : Підручн. заг. ред.. М.І. Козюбри. Київ: Ваіте, 2015. с.363 366.
8. Федоренко В.Л. Конституційне право України. Київ: «Ліра К», 2016. с. 573 – 582.